

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 222/2021-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Aliancie Fair-play**, Hubeného 7, Bratislava, IČO 31 810 195, zastúpenej Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 305/2016 a sp. zn. 6 S 70/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 305/2016 a sp. zn. 6 S 70/2019 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré **j e** jej Krajský súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Krajský súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **460,90 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. marca 2021 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1, 4 a 5 ústavy a podľa čl. 10 ods. 2 dohovoru postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje prikázať Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) konať bez zbytočných prietahov, priznať jej primerané finančné zadostučinenie vo výške 5 000 eur a trovy právneho zastúpenia.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 222/2021 z 27. apríla 2021 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 305/2016 a sp. zn. 6 S 70/2019 a vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka 17. augusta 2016 požiadala Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo“ alebo „žalovaný“) podľa § 14 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“) o sprístupnenie informácií týkajúcich sa verejného obstarávania EDUNET_SK Poskytnutie telekomunikačných a dátových služieb, služieb centrálnemu manažmentu virtuálnej privátnej siete so zadefinovanou úrovňou servisných služieb a zadefinovanými bezpečnostnými štandardami pripojenia pre školy (23502 – MSS). Ministerstvo jej žiadosti nevyhovelo, a preto sťažovateľka podala proti jeho rozhodnutiu rozklad. Rozhodnutím ministerstva č. 2016-22769/41513:1-Sekr. z 11. októbra 2016 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“) bolo prvostupňové rozhodnutie potvrdené.

4. Žalobou doručenu krajskému súdu 9. decembra 2016 sa sťažovateľka domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného. Krajský súd rozsudkom č. k. 6 S 305/2016-37 z 22. marca 2018 žalobe v celom rozsahu vyhovel.

5. Na základe kasačnej sťažnosti podanej žalovaným vo veci rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý rozsudkom č. k. 10 Sžik/3/2018 z 28. februára 2019 zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že krajský súd sa v konaní nevysporiadal s návrhom žalovaného uspokojiť sťažovateľku vydaním nového rozhodnutia v správnom konaní. Rozsudok najvyššieho súdu bol krajskému súdu doručený až 1. apríla 2019.

6. Po vrátení veci dostalo konanie vedené na krajskom súde novú sp. zn. 6 S 70/2019. Uznesením č. k. 6 S 70/2019-76 z 15. mája 2019 krajský súd rozhodol, že súhlasí s návrhom žalovaného na uspokojenie sťažovateľky vydaním nového rozhodnutia a žalovanému uložil povinnosť do 30 dní vydať nové rozhodnutie. Na základe výzvy krajského súdu zo 4. septembra 2019 sťažovateľka jednak oznámila krajskému súdu, že predmetné rozhodnutie jej nebolo žalovaným nikdy doručené, a súčasne poukázala na to, že jeho obsahom je opätovné čiastočné zamietnutie jej žiadosti, a teda nemôže mať charakter uspokojujúceho rozhodnutia. Následne zostal krajský súd úplne nečinným.

7. Sťažovateľka predovšetkým namieta, že od začatia súdneho konania uplynuli už 4 roky a 4 mesiace, pričom dodnes nebolo konanie skončené. Vzhľadom na predmet konania, ktorým je preskúmanie rozhodnutia vo veci sprístupnenia informácie ešte z roku 2016, ide podľa názoru sťažovateľky o dobu neprimerane dlhú. V správnom súdnictve sa spravidla nevykonáva dokazovanie, ale ide iba o právne posúdenie. O to viac to platí pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutí vo veci práva na informácie, pri ktorom ide výlučne o preskúmanie právneho posúdenia bez potreby oboznamovania sa s rozsiahlym spisovým materiálom. Bez významu nie je ani skutočnosť, že pre samotné správne konanie vo veci práva na informácie zákon určuje mimoriadne krátke lehoty na konanie správneho orgánu. Pokiaľ sa verejnosť musí svojho práva domáhať v niekoľkoročnom súdnom konaní, je narušená sama podstata práva na informácie, ktorou nie je iba samotné právo na získanie informácií, ale toto právo musí byť naplnené v primeranej dobe, inak sa získané informácie stávajú neaktuálnymi a na účely kontroly verejnej moci už fakticky nepoužiteľnými. Informácie získané s odstupom niekoľkých rokov už nadobúdajú charakter historických údajov.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. V rámci uvedeného sa podľa sťažovateľky mimoriadne cynickým javí postup najvyššieho súdu, ktorý zrušil prvostupňový rozsudok s odôvodnením, že krajský súd sa nevysporiadal s návrhom žalovaného, aby mu bolo uložené vydať nové rozhodnutie. Výsledkom tohto postupu je iba ďalšie oddialenie získania informácie sťažovateľkou. Kasačné konanie pritom trvalo 10 mesiacov, čo je doba zjavne neprimeraná.

9. Aj samotný návrh žalovaného na uspokojenie sťažovateľky vydaním rozhodnutia je iba jeho ďalšou obštrukciou smerujúcou k zatajeniu informácií o nakladaní s verejnými prostriedkami. Žalovanému totiž nič nebránilo počas 4,5 roka trvajúceho súdneho konania sťažovateľke požadovanú informáciu jednoducho poskytnúť. Paradoxne žalovaný kasačnú sťažnosť odôvodnil aj nesúhlasom s existenciou svojej povinnosti sprístupniť informácie požadované sťažovateľkou, a preto jeho procesný návrh nebol mienený vážne.

10. Návrh žalovaného, ako aj rozsudok najvyššieho súdu a následný postup krajského súdu boli podľa názoru sťažovateľky právne úplne nezmyselné. K uspokojeniu sťažovateľky totiž nemohlo dôjsť vydaním rozhodnutia, keďže v zmysle § 18 ods. 2 zákona o slobode informácií sa rozhodnutie vydáva iba vtedy, ak sa informácia čo i len čiastočne nesprístupní. Žalovaný teda logicky nemôže sťažovateľku nikdy uspokojiť vydaním rozhodnutia, ako mu to uložil krajský súd, ale výlučne sprístupnením informácie. Pôjde teda o „iný úkon“ v zmysle § 101 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“).

11. Krajský súd postupoval v zjavnom rozpore so zákonom, keď uznesením z 15. mája 2019 žalovanému uložiť povinnosť uspokojiť sťažovateľku vydaním nového rozhodnutia namiesto toho, aby mu uložil v celom rozsahu sprístupniť požadované informácie.

12. Sťažovateľka tiež uviedla, že svojím konaním k prietahom nijako neprispela, všetky procesné povinnosti si riadne plnila. Predmet konania nie je právne ani skutkovo zložitý, naopak, je doslova triviálny, nevyžadujúci žiadne dokazovanie. Napriek tomu súdy nedokázali viac ako 4 roky konanie riadne ukončiť.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

13. Predsedníčka krajského súdu sa v celom rozsahu stotožnila so stanoviskom predsedníčky senátu a referujúcej sudkyne, ktorá k ústavnej sťažnosti uviedla nasledujúcu chronológiu úkonov krajského súdu v napadnutom konaní:

„-Úpravou VSÚ dňa 11.01.2017 bola žaloba doručená žalovanému na vyjadrenie a predloženie administratívneho spisu.

- Úpravou sudcu dňa 23.02.2017 bolo právnenému zástupcovi žalobcu doručené vyjadrenie žalovaného.

- Úpravou sudcu dňa 14.03.2018 bola vec daná na verejné vyhlásenie rozsudku.

- Dňa 22.03.2018 bol vo veci verejne vyhlásený rozsudok.

- Úpravou sudcu dňa 17.04.2018 bol vyhotovený rozsudok a daný pokyn kancelárii na doručenie rozsudku.

- Úpravou sudcu dňa 27.06.2018 bol daný pokyn na doručenie kasačnej sťažnosti právnenému zástupcovi žalobcu na vyjadrenie.

- Úpravou sudcu dňa 23.10.2018 bol spis predložený s kasačnou sťažnosťou Najvyššiemu súdu SR.

- Spis s rozhodnutím NS SR bol tunajšiemu súdu doručený dňa 01.04.2019 a je vedený pod sp.zn. 6S/70/2019.

- Úpravou sudcu dňa 08.04.2019 bol rozsudok NS SR doručený účastníkom konania.

- Uznesením pod sp.zn. 6S/70/2019-76 zo dňa 15.05.2019 súd súhlasil s návrhom žalovaného na uspokojenie žalobcu vydaním nového rozhodnutia o sprístupnení informácií v súlade s § 101 ods. 2 SSP.

- Dňa 25.06.2019 doručil žalovaný súdu rozhodnutie o odmietnutí poskytnúť informáciu pod č. 194-1/2019-PKV zo dňa 24.06.2019 i s prílohami o jeho postupe na základe uznesenia sp. zn. 6S/70/2019-76 zo dňa 15.05.2019.

- Úpravou sudcu dňa 23.07.2019 bol daný pokyn pre VSÚ pre postup podľa § 101 ods. 3 SSP.

- Dňa 04.09.2019 bola realizovaná výzva adresovaná právnenému zástupcovi žalobcu s doručením rozhodnutia žalovaného s tým, či predmetným rozhodnutím bol žalobca uspokojený, s poučením podľa § 101 ods. 4 písm. b) SSP.

- Dňa 29.09.2019 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu o nesplnení povinnosti žalovaného sprístupniť informácie.

- Úpravou sudcu dňa 07.05.2021 bola vec daná na verejné vyhlásenie rozsudku na termín 27.05.2021.

Predsedníčka senátu ďalej uviedla, že podľa Osobitných zásad Rozvrhu práce pre všetky úseky Krajského súdu v Bratislave, predmetné súdne konanie nemožno zaradiť medzi konania, ktoré majú prebehnúť s väčšou rýchlou, stanovené rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva a ani podľa Kritérií pre určovanie súdnych konaní, ktoré majú prebehnúť s väčšou rýchlou, stanovené rozhodovacou praxou štrasburských orgánov ochrany práva.

Z predmetu sporu nevyplýva, že ide o vec s osobitnou rýchlou, ani výnimočnou rýchlou konania. Pokiaľ ide o primeranú rýchlou konania, nemalý význam pre plynulosť konania

má množstvo vecí v senáte, ktoré od nápadu vecí december 2016 neustále narastá (zvýšený nápad vecí), napriek vyváženej rozhodovacej činnosti senátu.

K postupu Krajského súdu v Bratislave predsedníčka senátu uviedla, že po doručení rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky možno len konštatovať, že s odkazom na indicie najvyššieho súdu, následne správny súd v súlade s ust. § 101 ods. 2 SSP vydal uznesenie sp. zn. 6S/70/2019-76 zo dňa 15.05.2019, ktorým vydal súhlas na uspokojenie žalobcu vydaním nového rozhodnutia o sprístupnení informácií a súčasne určil lehotu, v ktorej má žalovaný vydať nové rozhodnutie a oznámiť ho súdu. Podľa § 101 ods. 2 SSP, správny súd uznesením rozhodne o vydaní alebo nevydaní súhlasu s postupom podľa ods. 1. V uznesení o vydaní súhlasu správny súd súčasne určí lehotu, v ktorej je potrebné vydať nové rozhodnutie, opatrenie alebo vykonať iný úkon a oznámiť ho správne mu súdu. Márnym uplynutím tejto lehoty stráca uznesenie o vydaní súhlasu svoje účinky a správny súd pokračuje v konaní.

Po tom, ako žalovaný doručil správne mu súdu nové rozhodnutie, správny súd toto rozhodnutie doručil právne mu zástupcovi žalobcu s výzvou (č. 1. 100), aby sa v lehote určenej súdom vyjadril, či novým rozhodnutím bol uspokojený, s poučením, že po uplynutí sudcovskej lehoty, správny súd je oprávnený, bez ďalšieho, konanie zastaviť (§ 101 ods. 4 SSP).

... Z vyššie uvedeného je podľa vyjadrenia predsedníčky senátu nepochybné, že správny súd postupoval v súlade so SSP, pričom žalovaný nemal povinnosť, predmetné rozhodnutie priamo doručovať žalobcovi. Nové rozhodnutie doručuje/oznamuje žalobcovi správny súd.“

V ďalšej argumentácii krajský súd poukázal „na ťaživú situáciu v senáte 6S, ktorý má aktuálne 689 nevybavených vecí a nerozhodnutých 667 vecí a od mája 2020 doteraz, v plnej miere vykonáva v zmysle Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2020 aj na rok 2021 úlohy zastupujúceho senátu pre senát 5S, ktorý je od uvedeného času len dvojčlenný, čo má nemalý vplyv na časový fond pre výkon práce senátu 6S. Na tomto mieste, si dovoľuje poukázať aj na skutočnosť, že senát 6S plní a vykonáva rozhodovacia činnosť v porovnateľnom rozsahu a úrovni s ostatnými senátmi správneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, pričom od 01.03.2021 je senát 6S len dvojčlenný. Preto predsedníčka senátu žiada, aby uvedené podmienky senátu 6S boli zohľadnené pri vybavení predmetnej sťažnosti.

Predsedníčka senátu dodala, že k skutočnosti, že vec nebola k dnešnému dňu rozhodnutá, prispela i pandemická situácia ochorenia COVID - 19 na území Slovenskej republiky... V danom období bolo možné v justícii vykonávať najmä pojednávania, hlavné pojednávania a verejné zasadnutia:

-vo väzobných veciach v trestných konaniach, rozhodovania o podmienčnom prepustení z výkonu trestu, rozhodovania o zmene spôsobu výkonu trestu,

-v konaniach starostlivosti súdu o maloletých (keďže ide o osoby, ktoré sú odkázané výlučne na zásah súdu; samotná mimoriadna situácia/núdzový stav nie je automaticky dôvodom na odročenie/zrušenie pojednávania), bez ktorých uskutočnenia hrozí nenávratná škoda alebo iný vážny nenávratný následok, pričom konkrétne prípady budú vecou úvahy zákonného sudcu/senátu (napr. spôsobenie ďalších prieťahov, ak ide o súdne konania, v ktorých už boli zbytočné prieťahy konštatované príslušným orgánom a pod.).

S poukazom na mimoriadne opatrenia, nebolo možné od marca 2020 ako až k dnešnému dňu, vec dať na termín pojednania. Aktuálne, práve v súvislosti s postupným uvoľňovaním prijatých opatrení, súd úpravou zo dňa 07.05.2021 dal vec na verejné vyhlásenie rozsudku na termín 27.05.2021 a to bez toho, že by mal vedomosť o podaní ústavnej sťažnosti.

Na záver pani predsedníčka senátu uviedla, že skutočnosť, že vec nebolo možné k dnešnému dňu skončiť, treba vyvodiť zo situácie vyhlásenia núdzového stavu Vládou Slovenskej republiky ako i prijatím opatrení na pokles ochorení COVID-19 na území Slovenskej republiky, v dôsledku čoho nemožno vyvodiť záver, že právo žalobcu na prejednanie veci bez zbytočných prietahov bolo porušené.“.

III.2. Replika sťažovateľky:

14. Sťažovateľka k citovanému stanovisku krajského súdu uviedla, že údajný zvýšený počet vecí v senáte neustále narastajúci od roku 2016 nie je skutočnosťou pre posúdenie ústavnej sťažnosti relevantnou. Podľa sťažovateľky je jej ústavná sťažnosť príkladom toho, keď pracovná zaťaženosť a pandemická situácia slúžia iba ako výhovorka na zakrytie skutočnosti, že súd chronicky a čisto subjektívne zlyháva práve v oblasti odbornosti. V ďalšej argumentácii sťažovateľka zopakovala skutočnosti, ktoré vyplynuli už z podanej ústavnej sťažnosti, zdôrazňujúc, že „*po zrušení rozsudku opäť postupoval neodborne a zmätočne Krajský súd v Bratislave, keď namiesto zamietnutia obštrukčného návrhu žalovaného dňa 15.05.2019, t. j. dávno pred začatím pandemickej situácie, vydal zmätočné uznesenie, ktorým súhlasil s návrhom žalovaného na uspokojenie sťažovateľa vydaním nového rozhodnutia. Dňa 04.09.2019 Krajský súd v Bratislave vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril, či bol vydaním rozhodnutia uspokojený. Po oznámení sťažovateľa, že vydaním čiastočne zamietavého rozhodnutia logicky uspokojený byť nemohol, zostal už Krajský súd v Bratislave úplne nečinným.*

Príčinou trvania konania 4 roky a 7 mesiacov tak zjavne nebola ani nadmerná pracovná zaťaženosť, ani pandemická situácia, ale odborné zlyhanie Krajského súdu v Bratislave aj Najvyššieho súdu SR pri vysporiadaní sa s obštrukčným procesným návrhom žalobcu.

Krajský súd v Bratislave vo vyjadrení zároveň polemizuje s názorom žalobcu, že predmet konania vyžaduje osobitnú rýchlú. Štrasburská judikatúra vo všeobecnosti medzi konania vyžadujúce osobitnú rýchlú zaraďuje také, pri ktorých neskoré rozhodnutie už pre účastníka konania stráca praktický význam. V tomto prípade sťažovateľ v dôsledku prietahov v súdnom konaní získa namiesto informácií umožňujúcich kontrolu verejnej moci už iba údaje historické. Potrebu osobitej rýchlosti konania pritom zdôraznil aj sám zákonodarca, keď určil veľmi krátku lehotu na sprístupnenie informácie iba 8 pracovných dní.“.

15. Sťažovateľka si súčasne uplatnila trovy konania vo výške 693,94 eur za tri úkony právnej služby.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

16. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením označených práv je založená na jej tvrdení o nečinnosti krajského súdu v napadnutom konaní, ktoré nie je ani po viac ako štyroch rokoch (ku dňu podania ústavnej sťažnosti) právoplatne skončené.

17. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach, v ktorých sa namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba

domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

18. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

19. Povinnosť správneho súdu a jeho sudcu konať rýchle a hospodárne podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp správneho súdneho konania v § 5 ods. 7 SSP a povinnosť konať bez prietáhov i v čl. 17 Civilného sporového poriadku, ktorý je premietnutý aj do § 5 ods. 1 SSP. Správny súd je teda povinný postupovať v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzať zbytočným prietahom, konať hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

20. Vychádzajúc zo základných kritérií hodnotenia prejednávania veci v primeranej lehote, ústavný súd otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní a porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru skúma vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a preto aj v prípade sťažovateľky preskúmal z hľadiska charakteru prejednávanej veci jej skutkovú a právnu zložitost', ďalej správanie sťažovateľky v priebehu konania a postup krajského súdu.

21. Pokiaľ ide o prvé kritérium, t. j. faktickú a právnu zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je správna žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy vo veci sprístupnenia špecifikovaných informácií podaná podľa prvej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku. Vec sťažovateľky nemožno hodnotiť po právnej stránke ako zložitú, pretože tento typ konania je regulovaný pomerne podrobnou právnou úpravou a tiež príslušnou judikatúrou. Vec podľa názoru ústavného súdu nevykazuje ani skutkovú zložitost', keďže skutkový stav veci je v podstate ustálený už v administratívnom konaní a nevyžaduje si komplikované dokazovanie, lebo správny súd nie je súdom skutkovým a jeho úlohou je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy.

22. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných prietáhov v súdnom konaní ústavný súd nezistil okolnosti, ktoré by signalizovali pasivitu zo strany sťažovateľky v postavení žalobkyne.

23. Napokon ústavný súd hodnotil postup krajského súdu z hľadiska primeranosti dĺžky trvania napadnutého konania, resp. z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v tomto konaní. K porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. obdobne základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže pritom podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

24. Z preskúmania chronológie úkonov predloženej krajským súdom, ako aj tvrdení sťažovateľky uvedených v ústavnej sťažnosti a vo vyjadrení k stanovisku krajského súdu, ktoré (pokiaľ ide o jednotlivé úkony krajského súdu) korešpondujú, a preto ich ústavný súd považoval za preukázané, vyplynuli pre ústavný súd zistenia, ktoré svedčia o obdobiach nečinnosti

krajského súdu v rámci napadnutého konania, ako aj jeho neefektívnej činnosti. Nečinnosť krajského súdu ústavný súd zaznamenal v čase po podaní žaloby (9. decembra 2016), keď od doručenia vyjadrenia žalovaného sťažovateľke 23. februára 2017 krajský súd až do vyhlásenia rozsudku 22. marca 2018 vo veci nevykonal žiaden úkon. Podľa ústavného súdu neefektívny postup krajského súdu spočíval najmä v tom, že jeho prvé rozhodnutie vo veci z 22. marca 2018 bolo zrušené najvyšším súdom v kasačnom konaní (ktoré trvalo 5 mesiacov) pre procesné pochybenie, pretože krajský súd sa nijako nevysporiadal s návrhom žalovaného na uspokojenie sťažovateľky vydaním nového rozhodnutia o sprístupnení informácie. Po vrátení veci krajskému súdu 1. apríla 2019 krajský súd vydal uznesenie z 15. mája 2019, ktorým súhlasil s návrhom žalovaného na vydanie nového rozhodnutia o sprístupnení informácie sťažovateľke, avšak po doručení negatívneho správneho rozhodnutia žalovaného 25. júna 2019 a stanovisku sťažovateľky z 29. septembra 2019 (v ktorom len logicky potvrdila, že jej nebola poskytnutá požadovaná informácia) trvalo krajskému súdu viac ako 20 mesiacov, kým vydal v poradí druhé meritórne rozhodnutie. Zo zistenia ústavného súdu vyplynulo, že sa tak stalo až 27. mája 2021.

25. Argumentáciu krajského súdu o dlhodobej značnej pracovnej vyťaženi a ťaživej situácii nemohol ústavný súd, poukazujúc na svoju štandardnú judikatúru (napr. I. ÚS 38/03, III. ÚS 155/2010), uznať, pretože námietka neprimeraného zaťaženia pri vybavovaní agendy nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99, III. ÚS 17/02) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.

26. Ústavný súd pri posudzovaní postupu krajského súdu vzal do úvahy aj všeobecne známu skutočnosť, že mimoriadne opatrenia proti šíreniu ochorenia COVID-19 ovplyvnili aj riadnu činnosť všeobecných súdov v priebehu prevažnej časti roku 2020, ktorá sa vzťahovala aj na napadnuté konanie krajského súdu po vrátení veci kasačným súdom, čo ústavný súd zohľadnil aj pri určení výšky finančného zadost'učinenia.

27. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého konania od podania správnej žaloby do podania ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že vec sťažovateľky vedená pred krajským súdom nebola prerokovaná v primeranej lehote, keďže celková dĺžka konania o žalobe sťažovateľky bola v čase podania ústavnej sťažnosti viac ako 4 roky, v dôsledku čoho došlo k porušeniu sťažovateľkinho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

28. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

29. Vzhľadom na to, že o žalobe sťažovateľky krajský súd opakovane rozhodol rozsudkom z 27. mája 2021, neprichádzalo do úvahy rozhodnutie podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd návrhu sťažovateľky v tejto časti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu)

30. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

31. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

32. Sťažovateľka sa v ústavnej sťažnosti domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 5 000 eur, čo odôvodňuje nečinnosťou a nesprávnym postupom konajúcich súdov, skutkovou a právnou jednoduchosťou napadnutého konania a faktickým zmarením práva sťažovateľky na poskytnutie informácie.

33. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení výšky primeraného zadosťučinenia zohľadnil svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 109/2020, IV. ÚS 287/2020, IV. ÚS 313/2020), predmet konania, celkovú dĺžku napadnutého konania a dospel vzhľadom na uvedené k záveru, že primerané finančné zadosťučinenie v tejto veci predstavuje sumu 1 000 eur (bod 2 výroku nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia ústavný súd nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

34. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 460,90 eur. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3, § 13 ods. 2). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je vo výške 181,18 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 10,87 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu) v celkovej výške 384,08 eur, čo po zvýšení o daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 460,90 eur (bod 3 výroku nálezu). Repliku sťažovateľky z 23. mája 2021 ústavný súd nevyhodnotil vzhľadom na jej obsah ako podanie relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu za ňu právnenému zástupcovi sťažovateľky nepriznal.

35. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júna 2021

Libor Duľa
predseda senátu